

RAPORTUL COMISIEI DE SELECȚIE, EVALUARE ȘI ACORDARE A FINANȚĂRILOR PENTRU ȘCOLI DE VARĂ DIN TIMBRUL ARHITECTURII

Sesiunea noiembrie 2023

I. Comisia de selecție, evaluare și acordare a finanțării pentru proiecte de tip Școli de vară aprobată prin Hotărârea Colegiului Director nr. 1027 din 29.08.2023, a fost formată din:

1. arh. Marina Gingirof
2. cercetător Laura Jiga Iliescu
3. arh. Alexandra Stoica
4. urb. Roxana Triboi
5. arh. Eugen Vaida

II. Potrivit prevederilor Normelor metodologice privind finanțarea de oferte culturale și proiecte editoriale din timbrul de arhitectură, aprobate prin Hotărârea Consiliului național nr. 142 din 31.01.2022, membrii comisiei au procedat la alegerea președintelui. În urma votului, Eugen Vaida a fost desemnat președinte.

III. Suma scoasă la finanțare pentru secțiunea Școli de vară - sesiunea aprilie, aprobate prin Hotărârile Colegiului Director nr. 1009/29.06.2022 este de 500 000 Ron, căreia i se adaugă 125 000 de Ron reprezentați de o cofinanțare din partea The Prince's Foundation. Astfel, bugetul total alocat secțiunii este de 625 000 Ron.

IV. Numărul proiectelor depuse în secțiunea Școlilor de vară inițiate și realizate de filialele teritoriale ale Ordinului, organizații neguvernamentale fără scop patrimonial sau operatori culturali constituiți ca persoane fizice în sesiunea de finanțare din Timbrul Arhitecturii 2023 este de 19.

V. Considerații generale

Conform metodologiei de jurizare adoptate, proiectele Școlilor de vară au fost evaluate de fiecare dintre membrii juriului pe baza a 4 criterii, cu note de la 0 la 10, punctajul final obținut de fiecare proiect fiind calculat pe baza unui algoritm, în funcție de ponderea respectivului criteriu de evaluare. Punctajul minim pentru finanțarea unui proiect cultural este stabilit la 7,50.

VI. Argumentare

În acest an, comisia de evaluare a proiectelor a recunoscut valoarea, numărul și diversitatea remarcabilă a proiectelor depuse. Proiecte semnificative și de înaltă calitate au continuat să primească sprijin, în timp ce au fost finanțate și inițiative noi, contribuind la o diversificare sporită a abordărilor metodologice. Comisia a acordat aprecieri proiectelor care au reușit să compenseze absența activităților practice sau de altă natură din curricula universitară.

De asemenea, s-a observat o creștere a calității activităților școlilor de vară recente, precum și a calității echipelor implicate. Majoritatea aplicanților au primit aprecieri pentru prezentarea detaliată a rezultatelor din anii precedenți, precum și pentru metodele eficiente de diseminare și comunicare. Cu toate acestea, s-a sugerat identificarea unor posibilități alternative și mai puțin costisitoare pentru acest domeniu.

Deși comisia a salutat abordarea interdisciplinară în proiectele finanțate, aspect considerat atât binevenit, cât și necesar, s-a remarcat apariția unor proiecte care susțin această abordare fără a oferi o explicație clară despre modul în care competențele variate ale invitaților sunt puse în practică și cum se armonizează activitățile cu specializările distincte ale persoanelor implicate.

De asemenea, s-a apreciat impactul real pe care proiectele l-au avut asupra comunităților locale sau profesionale, precum și implicarea directă a acestora în activitățile practice și teoretice. Comisia a subliniat, de asemenea, diversificarea activităților în cadrul atelierelor și flexibilitatea acestora în cadrul școlilor cu o istorie îndelungată sau tradiție.

Comisia a remarcat numărul ridicat al unor aplicații de calitate care reflectă interesul tot mai mare al studenților pentru educația non-formală, participativă și transdisciplinară, precum și calitatea mentorilor, coordonatorilor, invitaților și a strategiilor școlilor de a răspunde provocărilor și așteptărilor societății.

Deși toate proiectele jurizate au avut punctaj eligibil, comisia a fost nevoită să propună spre finanțare doar 10 proiecte, în limita bugetului existent.

Comisia recomandă OAR mărirea bugetului alocat proiectelor din categoria Școli de vară în vederea echilibrării procentuale între categoriile de proiecte finanțate prin timbrul de arhitectură în ceea ce privește raportul dintre suma totală solicitată și suma alocată finanțării.

VII. Recomandări

Juriul recomandă pentru edițiile viitoare:

- programe clare, domenii racordate la formarea specializată;
- o distribuire mai echilibrată a bugetului;
- concretizarea prin rezultate a caracterului interdisciplinar al proiectelor în așa fel încât să rezulte un schimb de informații reciproc între participanți, și nu unidirecțional spre arhitecți;
- prioritizarea laturii de formare, detalierea și argumentarea obiectivului principal al școlii în raport cu bugetul proiectului;
- colaborarea între școlile de vară de arhitectură pentru o transmitere mai eficientă a diferitelor abordări, a schimbului de know-how și pentru cristalizarea unui cadru de comunicare ce poate duce la creșterea competențelor în domeniul arhitecturii.

VIII. Rezultate

Suma scoasă la finanțare pentru Școlile de vară inițiate și realizate de filialele teritoriale ale Ordinului, organizații neguvernamentale fără scop patrimonial sau operatori culturali constituiți ca persoane fizice este de 625 000 Ron, iar suma totală solicitată este de 1 447 873,43 Ron.

În urma evaluării proiectelor, 18 proiecte au obținut punctaje peste baremul minim (7,50).

A fost acordată finanțare integrală pentru 6 dintre acestea, 4 proiecte au primit finanțare parțială. Un proiect a primit o parte din suma solicitată, juriul considerând ca fiind neargumentate anumite cheltuieli, iar pentru ultimele 3 proiecte, cu punctaj egal, s-a scăzut același procent din cuantumul solicitat.

8 proiecte cu punctaj bun (peste 7,50) nu au primit finanțare, în condițiile în care cererile au depășit suma totală alocată acestei secțiuni, iar un proiect a fost respins administrativ, nefiind eligibil conform Normelor metodologice privind finanțarea de oferte culturale și proiecte editoriale din timbrul de arhitectură.

Astfel, a fost acordată finanțare pentru următoarele proiecte, în ordine descrescătoare conform clasamentului final, cu suma totală de 625 000 Ron:

1. Proiectul nr. 2023-028, Asociația My Transylvania: „Țara Colibelor – Revitalizare peisaj și moștenire culturală montană”, cu suma de 36600 Ron, punctaj 9,78.

Juriul a apreciat activitatea de documentare activă a proiectului orientat spre peisajul cultural montan. Această inițiativă susține, pe lângă promovarea patrimoniului cultural, reactivarea meșteșugurilor tradiționale și emergente, precum și gestionarea durabilă a mediului natural. Comisia recomandă pregătirea unor facilități locale de cazare în zona în care se desfășoară școala de vară propriu-zisă, pentru eficientizarea activităților și în ideea distribuirii bugetului spre alte lucruri necesare proiectului.

Juriul a apreciat: viziunea complexă și integratoare a activităților, argumentarea calității proiectului ca intervenție de urgență și rolul acestei școli de arhitectură în rezolvarea situației existente.

2. Proiectul nr. 2023-033, Asociația Biserici Înlemnite: „Școala de conservare a patrimoniului cultural din lemn - atelierul meșteșugurilor tradiționale care stau la baza bisericii de lemn arse din Povergina - 2024”, cu suma de 125300 Ron, punctaj 9,73.

Proiectul se evidențiază prin importanța sa în privința tehnicilor de intervenție și restaurare, intervenind într-o comunitate activă și profund atașată afectiv de biserica ce reprezintă centrul proiectului. Comisia apreciază în mod special potențialul multidisciplinar al acestui demers, capabil să adune studenți din domenii precum arhitectura, artele și etnologia. De asemenea, proiectul promovează o formă de cunoaștere non-formală, transmisă direct de la meșter la ucenic prin intermediul practicii și se acordă o atenție deosebită vizibilității proiectului și calității coordonatorilor și meșterilor implicați.

Proiectul ar putea constitui un studiu de caz bine documentat nu doar din perspectiva proiectării, ci și din cea a execuției, având în vedere tipologia specifică a bisericilor de lemn.

3. Proiectul nr. 2023-079, Asociația Prietenii Școlii de la Bunești: „Școala de la Bunești 2024”, cu suma de 97840 Ron, punctaj 9,55.

Juriul apreciază componenta transdisciplinară a proiectului, care aduce noutăți față de anii precedenți, precum Habitatul Silvatropic, permacultură, iar la nivel de ateliere se observă o diversificare a temelor.

Comisia recomandă o descriere mai clară a utilizării resurselor umane locale.

Juriul a recunoscut complexitatea și diversitatea atelierelor propuse, atât în cadrul proiectului actual, cât și în evoluția sa pe parcursul timpului. Un aspect apreciat în mod deosebit este reprezentat de numărul considerabil de participanți la ateliere, evidențiind, de asemenea, calitatea înaltă a coordonatorilor și a meșterilor implicați.

4. Proiectul nr. 2023-047, Fundația "Nagy István" Alapítvány: „Tabără de creație arhitectură Lăzărești 2024”, cu suma 27100 Ron, punctaj 9,3.

În acest an, juriul a evidențiat în mod special claritatea în structurarea activităților, în concordanță cu o linie metodologică convingătoare, precum și modul în care recomandările din anii precedenți au fost încorporate în proiect. Școala de vară Nagy István se remarcă ca una dintre cele mai longevive și printre puținele adresate elevilor de liceu. Juriul a apreciat, de asemenea, rezultatele notabile din anii anteriori și felul în care acestea sunt integrate în viața cotidiană a comunităților locale. Tematicile și proiectele sunt variate și adaptate specificului sitului sau nevoilor identificate. Juriul apreciază, totodată, componenta pedagogică a proiectului adresată adolescenților, iar activitățile sunt adecvate competențelor acestora în activitățile de design and build.

5. Proiectul nr. 2023-010, Fundația Transilvania Trust: „Tabără de restaurare la Castelul Bánffy din Bonțida”, cu suma de 65750 Ron, punctaj 9,09.

Activitățile sunt similare cu cele de anul trecut. Juriul a apreciat existența notelor de curs și a evaluărilor intermediare, îmbunătățirea tehnicii și metodei de lucru, precum și bugetul echilibrat adecvat activităților propuse. Comisia recomandă o mai bună detaliere a cheltuielilor pentru materiale și ustensile, precum și integrarea în buget a taxelor de participare.

6. Proiectul nr. 2023-048, Fundația Archaeus: „Proiectul între filoSOFIE și Meșteșug”, cu suma de 39875 Ron, punctaj 8,76.

Comisia apreciază originalitatea tematicilor abordate în fiecare an, aliniate cu tendințele actuale în relația natură - om prin stimularea gândirii critice, sistemice, empirice.

Proiectul are o componentă multidisciplinară prin combinarea arhitecturii cu filosofia, literatura și muzica.

Juriul recomandă detalierea metodologiei și impactului din perspectiva unei școli de arhitectură (de exemplu, nu reiese din prezentare care este natura workshopurilor; prezența unui „mentor storytelling” nu este argumentată, deși este inclus onorariul în buget).

7. Proiectul nr. 2023-082, Asociația Arhipera: „Școala de Vară Arhipera, ediția a XII-a – „Sustenabilitate prin construire comunitară”” cu suma parțială de 50100 Ron, punctaj 8,46.

Juriul a apreciat componenta socială a proiectului și conceptul de construire comunitară. Proiectul nu este redactat suficient de clar; nu reiese ponderea componentei Școală de Vară de arhitectură față de componenta socială, încurajată de altfel de către comisie.

În privința bugetului, sursa de cofinanțare dinspre Ministerul Educației nu este confirmată.

Proiectul nu argumentează necesitatea prezenței a celor patru lectori din străinătate, ale căror onorarii se reflectă în bugetul ridicat, motiv pentru care juriul a decis reducerea finanțării acordate.

8. Proiectul nr. 2023-059, Asociația ARA - Arhitectură. Restaurare. Arheologie: „Școala de Vară ARA – ediția a 17-a (2024): Acțiuni de promovare și valorificare a patrimoniului cultural și natural de la Roșia Montană” cu suma parțială de 68587 Ron, punctaj 8,4.

Juriul a apreciat și componenta teoretică și de istorie a arhitecturii inclusă în școala de vară. Față de ediția anterioară, a fost apreciată reincluderea activităților de documentare cu finalitate practică ce se reflectă în salvarea fondului construit tradițional.

Un aspect favorabil, remarcat de către juriu, constă în continuitatea proiectului de o semnificație deosebită pentru comunitatea locală, aceasta fiind constant implicată în această școală de vară. Pe lângă aspectul practic al acestui proiect, se apreciază și faptul că acesta a creat o legătură solidă și un factor de echilibru între locuitori, specialiști și alte entități implicate. Întrucât nu a fost argumentată achiziționarea și detalierea tipurilor de utilaje ce reprezintă mai mult de jumătate din bugetul solicitat, juriul a depunctat proiectul.

9. Proiectul nr. 2023-044, ASOCIAȚIA LOCUS, „Baia de Arhitectură ediția VI”, cu suma parțială de 48632, punctaj 8,4.

Proiectul este unul care se bazează pe o bună colaborare cu autoritățile locale și cu membrii comunității, amenajările realizate în anii precedenți având un impact important și fiind utilizate frecvent.

Un aspect important îl reprezintă și modul de cofinanțare din sponsorizări, buna comunicare permanentă și parteneriatele din cadrul proiectului. Prezentarea se axează pe întregul demers al asociației Locus de intervenție și amenajare la Băile Herculane, mai puțin asupra școlii de vară.

Comisia a depunctat absența argumentării necesității unui videograf în echipa de proiect. Ar fi utilă o prezentare mai detaliată a situației de avizare a inserției într-o zonă construită protejată.

10. Proiectul nr. 2023-031, Ordinul Arhitecților din România – Filiala Teritorială București în parteneriat cu Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” București: „IMUAU Summer School. Schönberg 2024”, cu suma parțială de 65216 Ron, punctaj 8,4.

Juriul apreciază evoluția constantă a proiectului, observată an de an, și abordarea integratoare a acestuia, care include și aspecte legate de cultura imaterială. Implicarea activă a unui etnolog/antropolog în echipa de coordonare necesită o detaliere mai amănunțită a activităților și rezultatelor sale.

Finalizarea amenajării spațiilor de cazare proprii ar putea duce la o reducere semnificativă a cheltuielilor din bugetul școlii de vară în viitor. Totuși, bugetul este prea ridicat față de relevanța proiectului.

Numărul personalului implicat în coordonare și logistică este disproporționat față de numărul participanților.

PROIECTELE CARE NU AU OBȚINUT FINANȚAREA:

11. Proiectul nr. 2023-004, Fundația Biserici Fortificate a Bisericii Evanghelice C.A. din Romania, „Hands on Conservation V - atelier de meșteșuguri tradiționale”, punctaj 8,24.

Comisia apreciază caracterul multidisciplinar al proiectului, însă nu este suficient motivată diversitatea atât de ridicată a participanților la școala de vară și ponderea relativ scăzută a celor care se formează în domeniul arhitecturii și specializărilor conexe. În privința bugetului, onorariile coordonatorilor sunt foarte mari (1000 lei/zi) raportate la posibilitățile de finanțare ale OAR.

Proiectul de față prevede parțial activități care au fost incluse în aplicația de anul trecut.

12. Proiectul nr. 2023-067, Filiala Dobrogea a Ordinului Arhitecților din România: „Școala De Vară – “Verna-Cultura. Meșteșuguri Tradiționale În Context Contemporan 2023”, punctaj 8,24.

Inițiativă este binevenită, cu atât mai mult cu cât este vorba de o zonă aflată prea puțin în atenția spectrului de interes al școlilor de vară de arhitectură. Comisia apreciază calitatea atelierelor orientate spre necesitatea și specificitățile locale, precum și componenta socială de implicare a tinerilor și pentru recunoașterea și certificarea meseriilor specifice locului.

Proiectul nu este suficient circumscris domeniului școli de vară de arhitectură și nu reies posibilitățile de continuare ale demersului.

Unele cheltuieli din buget nu sunt detaliate; nu reiese necesitatea și relevanța unui Ghid de bune practici rezultat în urma Școlii de Vară, mai ales că timpul alocat școlii de vară este insuficient pentru a asigura consistența unui astfel de document.

Aplicația actuală se situează în zona ambiguă dintre proiecte culturale și școli de vară, deși există un potențial ridicat de transformare a acestuia în așa fel încât să intre în ultima categorie, situație pe care comisia o încurajează.

13. Proiectul nr. 2023-090, Asociația Monumente Renascute: „Restaurarea Decorurilor Murale Din Argilă Și A Ornamentelor Din Lemn La Casele Tradiționale Din Sudul Munteniei”, punctaj 8,24.

Juriul apreciază gradul ridicat de profesionalism al echipei și consultanților. Anvergura lucrărilor propuse necesită și implicarea meșterilor specializați în realizarea tencuielilor cu argilă, alături de personalul profesionalizat în domeniul restaurării.

Obiectivul proiectului este bine specificat, dar aplicația nu oferă informații detaliate asupra modului de îndeplinire al acestuia.

În ceea ce privește participanții la Școala de Vară: apreciem caracterul multidisciplinar al grupului, dar nu sunt detaliate rolul și atribuțiile studenților de la istorie, arheologie, antropologie.

Ponderea componentei culturale a proiectului este mai ridicată decât cea didactică specifică unei școli de vară de arhitectură, comisia încurajând înscrierea proiectului îmbunătățit la viitoarele sesiuni de finanțare. Bugetul este realizat disproporționat, prin onorarii mari (raportat la bugetul total OAR pentru unii lectori), în detrimentul facilităților oferite studenților.

14. Proiectul nr. 2023-094, Fundația Cantacuzino Florești: „Școala de vară la Palat ÎnFlorești”, punctaj 8,22.

Arheologia peisajului, domeniul de activitate al acestei școli de vară este de mare interes pentru formarea specialiștilor în arhitectura și domeniile conexe.

Juriul recomandă argumentarea mai temeinică a onorariilor ridicate ale lectorilor cu posibil impact pozitiv asupra participanților, precum și o diversificare a activităților adresate comunității locale și implicarea directă a acestora în atelierele școlii.

15. Proiectul nr. 2023-100, Fundația Mihai Eminescu Trust: „ MEEt Heritage 02 - Școală de vară în situl UNESCO Cetatea Sighișoara”, punctaj 7,94.

Juriul apreciază profesionalismul echipei care garantează restaurarea imobilului în bune condiții.

Aplicația nu furnizează suficiente detalii cu privire la cunoașterea care va fi transmisă participanților la școala de vară.

În prezent, casa este proprietate privată și nu există certitudinea continuării școlii de vară după finalizarea restaurării, nici nu se cunoaște destinația finală a utilizării spațiilor.

16. Proiectul nr. 2023-102, Asociația Rencontres du Patrimoine Europe Roumanie_RPER Romania: „Universitatea de vară Bucium 2024. salvagardarea patrimoniului rural prin educație. Ediția a XI-a.”, punctaj 7,92.

Proiectul este una dintre puținele inițiative care coroborează partea de documentare a fondului construi tradițional cu activitățile de tip hands-on.

Motivul pentru care a fost depunctat constă în discrepanța din cadrul bugetului dintre sumele mari alocate materialelor promoționale, cazării și onorariilor lectorilor, mult mai mici în cazul meșterilor, pe de-o parte, și cele alocate îndeplinirii obiectivelor formatoare ale școlii de vară, pe de altă parte.

17. Proiectul nr. 2023-096, Asociația CasApold: „Apold Heritage Craft & Design – Școala de vara pentru restaurarea și refuncționalizare fostul Casa Parhoiala Saseasca din sec. XIX”, punctaj 7,84.

Comisia apreciază importanța unui demers al lucrărilor de restaurare a casei parohiale de secol XIX, având totodată rețineri în ceea ce privește ideea de segmentare excesivă a unor

încăperi ale căror dimensiuni originare dau nota identitară a unor astfel de clădiri. Adaptarea acestor clădiri la noile necesități trebuie să țină cont de criteriile legate de minima intervenție și păstrarea spiritului autentic.

Bugetul este disproporționat față de obiectivele specifice ale proiectului, în special alocarea unor fonduri ridicate pentru pregătirea șantierului este în detrimentul activităților propriu-zise de formare incluse în școala de vară.

18. Proiectul nr. 2023-019, Ordinul Arhitecților din România Filiala Teritorială Sibiu-Vâlcea: „Școala De Vară Sibiu 2024. Renaștere Transilvăneană - Demersuri Teoretice Și Practice În Restaurare Componente Artistice Piatră, Lemn, Metal”, punctaj 7,64.

Comisia încurajează ca în intervențiile de restaurare să fie incluși și studenții, dar caracteristicile proiectului nu îndeplinesc exact specificul unei școli de vară de arhitectură, nefiind clar potențialul ei de repetitivitate.

Lipsește detaliile care să reflecte coerența între obiectivele propuse, calendarul și activitățile care ar duce la îndeplinirea acestora.

19. Proiectul nr. 2023-087, ALLBIM NET SRL: „Școala de Vară BIM Challenge 2024”, proiect descalificat administrativ, conform Normelor metodologice privind finanțarea de oferte culturale și proiecte editoriale din timbrul arhitecturii, SRL-urile nefiind eligibile pentru categoria școli de vară.

arh. Eugen Vaida

Președinte Comisie evaluare proiecte culturale de tip Școli de vară noiembrie 2023